

Poradnictwo dla uczniów

Kształcenie kultury pedagogicznej społeczeństwa pedagog szkolny realizuje opracowując wspólnie z dyrekcją program pracy z rodzicami, prowadząc indywidualne poradnictwo dla rodziców, a także współpracując w tym zakresie z zakładami pracy w środowisku i z organizacjami społecznymi[1].

W zakresie pracy wychowawczej pierwszą podstawową rolą jest poradnictwo indywidualne. Według R. Pawłowskiej poradnictwo pedagogiczne to działanie polegające na niesieniu pomocy za pośrednictwem porady[2].

Głównym podstawowym zadaniem pedagoga szkolnego jest służenie radą i pomocą dzieciom i młodzieży w trudnych sytuacjach życiowych. Uczniowie zwracający się o pomoc do pedagoga szkolnego są zwykle jednostkami mającymi trudności w przystosowaniu się do grupy, trudności rodzinne czy trudności interpersonalne z nauczycielami[3].

Poradnictwo dla uczniów wymienia następujące formy:

- jako systematyczna pomoc w dostosowaniu się do sytuacji i własnych możliwości,
- jako pomoc w szybkim dostosowaniu się do oczekiwań społecznych,
- jako metoda szukania odpowiedzi na nurtujące pytania,
- jako wspieranie dynamicznego rozwoju osobowości[4].

Pedagog szkolny często zmuszony jest rozstrzygać konflikty między nauczycielem a uczniami. Pedagog najczęściej przyjmuje rolę negocjatora, który obiektywnie ocenia istotę i przyczyny nieporozumień i doradza możliwe rozwiązanie. Reguły jego postępowania powinny opierać się na prostych zasadach, tj.:

- zaangażowanie w rozwiązanie problemów wszystkich, które one dotyczą;
- postawa naturalna wobec stron konfliktu;

- charakter działań pedagoga powinien być jednoznaczny i czytelny dla otoczenia[5].

Uczniowie powinni utożsamić pedagoga szkolnego z przyjacielem, do którego można zwrócić się o każdej porze i z każdą sprawą, nie obawiając się, że narażą się na śmiech czy zdziwienie. Zwracając się o indywidualną pomoc uczniowie oczekują wsparcia psychicznego, pozwalając na integrację własnych zachowań i motywów postępowania, znalezienia źródła ich trudności, odbudowania wiary w siebie, poprzez ich akceptację takimi, jakimi są. Oczekują również by pedagog był ich obrońcą i rzecznikiem praw, nie tylko tych, które wynikają z norm obowiązujących w szkole, ale i tych, które są im przypisane jako jednostkom ludzkim: prawa do inności, wolności poglądów, godności. Chcąc sprostać tym oczekiwaniom pedagog musi być osobą otwartą, musi dać się poznać z dobrej strony, że ma dobre intencje i że chce pomóc[6].

Uczniowie zwracając się do pedagoga szukają raczej wsparcia emocjonalnego lub wartościującego niż konkretnych recept ułatwiających ich rozwiązanie.

W pracy pedagog musi wykazywać się empatią, czyli umiejętnością wczuwania się w czyjeś stany emocjonalne, oraz obserwacją. Często sam musi podjąć próbę nawiązania kontaktu z uczniem, by wspólnie rozwiązać problemy.

Zadaniem pedagoga jest również planowanie i koordynowanie zadań realizowanych przez szkołę na rzecz uczniów, rodziców i nauczycieli w zakresie wyboru przez uczniów kierunku kształcenia i zawodu. W związku z tym podejmuje działania na rzecz orientacji zawodowej, ściśle związanej z orientacją szkolną. Orientacja szkolna to zadanie pedagogiczne polegające na pomaganiu uczniom w dokonaniu wyboru szkoły, dalszego kierunku kształcenia, możliwie jak najlepiej odpowiadającego zdolnościom i zamiłowaniom każdego z nich. Natomiast orientacja zawodowa polega na udzielaniu pomocy uczniom w wyborze takiego zawodu, który będą umieli wykonywać dobrze i

który da im zadowolenie i satysfakcję. W szkole orientacją zawodową zajmują się nauczyciele – wychowawcy współpracując z pedagogiem szkolnym, doradcami zawodu pracującymi w poradniach psychologiczno-pedagogicznych, czy urzędach pracy[7].

Wojtasik powołując się na wyniki swoich badań i obserwacji stwierdził, iż młodzież jest najczęściej niezdecydowana, niedoinformowana i nieprzygotowana do podjęcia decyzji zawodowej. Sytuacja ta jest niekorzystna, ponieważ decyzja podjęta w sposób nieprzemyślany może być nieadekwatna do ogólnych życiowych planów, gdyż uczniowie najczęściej wybierają szkołę, a nie zawód. Tak, więc autor zaproponował przeprowadzenie z młodzieżą warsztatów integracyjnych z elementami treningu artystycznego, zajęcia wspomagające ukształtowanie postaw aktywnych, zajęcia umożliwiające zapoznanie uczniów ze sposobami i technikami efektywnych poszukiwań pracy. Uczniowie mogą uczestniczyć w różnych treningach interpersonalnych i treningach asertywności[8].

Najważniejsze obowiązki pedagoga szkolnego w zakresie organizacji zawodowej to:

- koordynowanie pracy szkoły i instytucji pozaszkolnych,
- udostępnianie nauczycielom i wychowawcom odpowiednich materiałów, np. informatorów,
- opracowanie planu pracy szkoły w zakresie orientacji zawodowej,
- udzielanie nauczycielom pomocy w pracy z uczniami nad wyborem zawodu,
- praca z poszczególnymi uczniami,
- organizowanie różnych form aktywności w zakresie orientacji zawodowej: wycieczki do różnych szkół, wycieczki do zakładów pracy, pokazy filmowe,
- współpraca z rodzicami[9].

Niezwykle ważne jest dostarczenie aktualnych informacji o kierunkach kształcenia, typach szkół i uzyskiwanych kwalifikacjach. Pedagog szkolny jak i wychowawcy powinni

nauczyć młodzież jak musi być przygotowana do tego, aby w przyszłości aktywnie zabezpieczyć swój los. Ciągłe zmieniająca się sytuacja gospodarcza, polityczna i społeczna stawia przed społeczeństwem nowe zadania, do których przystosowanie się nie jest łatwe. Należy zatem zwrócić uwagę na działalność pedagoga szkolnego w zakresie orientacji zawodowej, która ma ogromne znaczenie dla młodych ludzi.

[1] I. Jundziłł: „*Pedagog szkolny*”, (w:) Encyklopedia Pedagogiczna, pod red. W. Pomyłko, Warszawa 1993, s. 534

[2] R. Pawłowska, „*Poradnictwo pedagogiczne*”, Warszawa 1986, s. 25

[3] E. Kantowicz, „*Wsparcie społeczne w pracy pedagoga szkolnego*”, (w:) Wychowanie na Co Dzień, 1997, nr 1-2, s. 9

[4] E. Kozdrowicz, „*Poradnictwo w teorii i praktyce*”, (w:) Pedagogika społeczna. Człowiek w zmieniającym się świecie, pod red. T. Pilch i I. Lepalczyk, Warszawa 1998, s. 321

[5] M. Wojciechowski, „*Pedagog w pułapce*”, (w:) Remedium, 1995, nr 11, s. 10

[6] Tamże, nr 12, s. 11

[7] W. Rachalska, „*Problemy orientacji zawodowej*”, Warszawa 1987, s. 78-80

[8] B. Wojtasik, „*Warsztat doradcy zawodu. Aspekt pedagogiczno-psychologiczny*”, Warszawa 1997, s. 9

[9] K. Wiatrz, T. Knopik, „*Vademecum pedagoga szkolnego*”, Katowice 1997, s. 15

Jeśli potrzebujesz pomocy w pisaniu nowej pracy z pedagogiki, to polecamy serwis [pisanie prac z pedagogiki](#) - fachowa pomoc w pisaniu prac.